

شبهه نزول آیه لیلۃ المیت درباره صهیب رومی

کلیدواژه: [لیلۃ المیت](#)، [صهیب رومی](#).

پرسش: آیا آیه لیلۃ المیت درباره صهیب رومی نازل نشده است؟

پاسخ اجمالی: خوابیدن امام علی (علیه السلام) در بستر پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) در لیلۃ المیت از فضایل ایشان شمرده شده است؛ [ألوسی](#) از [مفسرین اهل سنت](#) آیه در شأن صهیب رومی می‌داند در مقابل [مفسرین شیعه](#) استدلال‌هایی در رد این کلام اقامه کرده‌اند.

فهرست مندرجات

- ۱ - آیه لیلۃ المیت
- ۲ - شبهه الوسی
- ۳ - پاسخ شبهه
- ۴ - بانویس
- ۵ - منع

آیه لیلۃ المیت

«وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعَبَادِ»
[\[۱\] بقره/سوره ۲، آیه ۲۰۷.](#)

و از مردم، کسی است که برای طلب رضای خدا از جان خویش می‌گذرد (آن را با [خدا](#) معامله می‌کند) و خداوند به بندگان، مهربان است.»

شبهه الوسی

ألوسی در تفسیر این آیه می‌نویسد:

بیشتر روایات، گویای نزول این آیه درباره صهیب رومی است. او به سمت پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) مهاجرت کرد، ولی در راه با [مشرکان مکه](#) مواجه شد و با دادن اموال و دارایی‌های خود در [مکه](#) به آنان، جان خود را خرید و به نزد پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) رفت. پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) نیز به او فرمود: «ابا یحیی! ریح التبیع ریح التبیع! ای ابویحیی! آن معامله، سودآور بود؛ آن معامله، سودآور بود» و این آیه را برای او تلاوت کرد.

[\[۲\] الوسی، شهاب‌الدین، تفسیر الالوسی، ج ۱، ص ۴۹۲.](#)

پاسخ شبهه

در پاسخ باید گفت:

اولاً: این متنی که ألوسی نقل می‌کند، تصریحی به نزول آیه ندارد، بلکه خبر از تلاوت این آیه توسط پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) بر او می‌دهد.

ثانیاً: تنها سه روایت [اهل سنت](#)، صهیب رومی را مصداق یا [سبب نزول](#) این آیه معرفی می‌کند که در منابع اهل سنت تکرار شده‌اند. ثالثاً: این ماجرا بر آیه منطبق نیست؛ چرا که مراد از (بشری نفسه) در آیه، فروختن است، چنان‌که [طبری](#) نیز در آغاز تفسیر این آیه می‌نویسد:

در جای دیگر به وسیله مطالبی که نیازی به تکرار آنها نیست، بیان کردیم که معنای فعل «شری»، فروختن است.
[\[۳\] طبری، مجد بن جریر، جامع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۳۶.](#)

[علامه طباطبایی](#) نیز می‌نویسد:

آیه با این‌که مراد از شراء، خریدن باشد، ناسازگار است.
[\[۴\] طباطبایی، مجدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۰۰.](#)

این در حالی است که صُهِیب، جان خود را در برابر اموال و دارایی‌هایش در مکه می‌خرد. از این رو، شاید آلوسی خود نیز متوجه این اشکال بوده که گفته:

بنابراین نقل، به ظاهر شراء به معنای خریدن است.
[\[۵\] آلوسی، شهاب‌الدین، تفسیر الالوسی، ج ۱، ص ۴۹۲.](#)

پانویس

۱. [↑ بقرة/سوره ۲، آیه ۲۰۷.](#)
۲. [↑ آلوسی، شهاب‌الدین، تفسیر الالوسی، ج ۱، ص ۴۹۲.](#)
۳. [↑ طبری، محمد بن حریر، جامع البیان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۴۳۶.](#)
۴. [↑ طباطبائی، محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۱۰۰.](#)
۵. [↑ آلوسی، شهاب‌الدین، تفسیر الالوسی، ج ۱، ص ۴۹۲.](#)

منبع

[سایت حدیث‌نت، برگرفته از مقاله «شبهه نزول آیه لیلۃ المیت درباره صهب رومی» تاریخ بازبینی: ۱۳۹۹/۸/۲۰.](#)

رده‌های این صفحه : [شبهات اهل سنت](#) | [صهب رومی](#) | [فضائل امام علی](#) | [لیلۃ المیت](#) | [مباحث تفسیری](#)